

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
 в Австрії:
 на цілий рік . . . . . 20 кор.
 на пів року . . . . . 10 кор.
 на чверть року . . . . . 5 кор.
 на місяць . . . . . 170 кор.
 За границею:
 на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня «Рім неділя і руских свят» 1/2 год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. і. «Л. Домбровского (Хорунцини)». Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатави вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по дні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

І знов субкомітет для станиславівської гімназії!

(X) На домаганє руских послів, висловлене на четверговім засіданю устами д-ра Олесницького, щоби шкільна комісія заняла ся чим скорше справою внесеня про руску гімназію в Станиславів, скликав кн. Чарторийський єї засіданє на 5. годину вечер в пятницю. Справоздавець Тадей Цєньський у вступних виводах зазначив, що від часу написаня єго першого справозданя в тій справі (з минулого року) не послідувала ніяка (!) зміна. Творенє окремих руских гімназій є на єго думку шкідливим сепаратизмом, який витворює два неприязні табори, отже треба занехати дальшого твореня руских гімназій, а приступити до засновуваня утраквістичних середних шкіл, що не зустрїне трудностей і вийде на добро обидвох народів і велика часть польского і руского населеня приплесне сій справі. Заведенє обовязкової науки польского і руского язика в середних школах дяло би ся по думці справоздавця перевести конституційною дорогою. Задля того ставить він внесеня: 1) Комісія не уважає відповідним при єствующих відносинах заснованє рускої гімназії в Станиславів (справоздавець обмежив навіть резолюцію Кола, бо викинув слово натеper! Ред.); 2) Комісія вважає відповідним заведенє руского язика яко викладного в деяких предметах в тих класах середних шкіл, в котрих родичі бодай 25 учеників за тим заявлять ся; 3) звиває ся ц. к. правительство, щоби заснувало утраквістичну гімназію в східній часті Галичини в місцевости, де нема середної школи; 4) звиває ся ц. к. правительство до заведеня обовязкової науки обидвох краєвих язиків в середних школах галицьких; 5) Соїм застерігає ся проти нарушуваня автономії вставляванем квоти на рускі гімназії перед рішенєм сєї справи соїмом.

Гр. Дідушицький Войцєх заявив, що наглішою потребою було би засновуванє середних шкіл рільничих, щоби тим способом вийти з зачарованого колеса гуманістичного образованя і се було би добродійством для людю.

Проф. Леопольд Яворський домагав ся, щоби справу оцінювано на основі річевих мотивів, бо сучасні відносини можуть довести до сего, що змішавуть ся в сю справу нерічеві мотиви і для того вносить резолюцію: «Звиває ся краєвий Виділ, щоби в справі заснованя рускої гімназії в Станиславів предложив внесенє на слідуєчій соїмовій сесії.» Бєсідник противний лученю сєї справи з утраквізмом, котрий не дасть ся ще здефініювати, а також не може згодити ся на самовільну інтерпретацию арт. XIX основних законів п. Цєньского.

П. Барвіньський супротивляє ся відрочуваню справи, а домагає ся, щоби справу оцінювати з річевого становиска, не втягаючи в се ніяких посторонних мотивів, які не мають звязи з дійсною потребою

засновуваня нових руских шкіл. Такі мотиви, які справоздавець наводить проти заснованю станиславівської гімназії, зачерпнені з каламутного дневникарского жерела і не мають стійности суироти виразної заяви письменної ц. к. Ради шк. кр. в комісії, як і устної заяви єї ц. к. віцепрезидента в повній палаті. Утраквізм в середних школах не дасть перевести ся, як се заявив також гр. Тарновський яко справоздавець комісії о стані середних шкіл, і не вдовольить потреб руского народа, котрий має XIX артикулом заборученє право до такого уладженя шкіл, щоби рускі діти могли учити ся в своїй рідній мові. Учительські семинарії, мимо 33-літнього єствованя і практичної конечности для будучого заводу кандидатів, не мають дійсно переведеного утраквізму ані потрібних сил учительських з кваліфикацією з польским і руским язиком викладним. А щож доперва в середних школах? Дятого бєсідник обстає при заснованю рускої гімназії.

Митрополит гр. Шєптицький домагає ся приступленя до спеціальної розправи, бо резолюції референта розбігають ся в ріжних напрямх і не можна над ними вкупі розправляти. Однак цілій розправі положив скорий кєнець гр. Пінїньський, предложивши вибір субкомітету, а коли пос. Барвіньський заявив ся супроти сєго внесеня, позаяк се є виразне зволіканє справи і викликє сумні спомини про славний субкомітет сперед трєх літ, котрий забавив справу і довів до сєцєсії руских послів. По такій заяві п. Барвіньского додав гр. Пінїньський, щоби субкомітетови визначено речинєць 3-єх днів до полагади справи, а др. Бобжинський поставив додатковє внесенє, щоби субкомітет до 3-х днів предложив комісії додатковє справозданє.

Против голосів гр. Шєптицького і Барвіньского вибрала комісія субкомітет, зложений з референта Цєньского, Барвіньского, Бобжинського, гр. Дідушицького і Райского.

Таким способом знов виринула з почину гр. Пінїньского думка проволіканя справи. Думаємо, що рускі послы не дадуть ся воловодити довго, навчені досвідом, — і приневольять і субкомітет і комісію до скорого рішеня справи, котру більшість рада би так спихати з дневного порядку.

Промови посла д-ра Олесницького

вислошенї додатково при подрібній розправі над бюроми посередництва праці.

(Кєнець).

Маємо в нашім житю політичнім дуже часто приміри, що навіть річ дуже добра, дуже благородна, дуже часто на нашу некористь уживає ся.

Нпр. безперечно з великою вдячностію прийняти належить, вєли по катастрофі елементарній, той або другий повіт, та або друга громада дістане яку підмогу. Здавало ся, що на тім пункті не повинно бути суверєчности.

Тимчасом з досвідю знаємо, я то сам бачив на власні очи, що навіть того рода підмогу,

коли она дістане ся в руки автономічних властей на повіті, уживає ся на нашу некористь. І найбільше дістають підмогу ті, котрі є при виборах потрібні, або котрих хоче ся скаптувати против нас, яко прихильників. І тогди каже ся, «то ми тобі зробили, тримай з нами».

Таких примірів дуже богато, так поступає ся майже в кожній нагоді.

Не дивуйте ся отжеж, панове, що така практика при такого рода случаях дуже нас некорисно успосібляє для кожного небудь проєкту.

П. др. Мілевський розводив ся над всіми тими нещастями і некористями, котрі стрічають наших ємігрантів, котрі рік-річно не на стало, але за зарібком ємігрують до Німєччини. Без квестії признаю, що се велика правда, однак я вказав вчєра в моїй промові при генєральній дебаті і на основі таких дат, котрих ніхто з опонентів не заперечив, що тут не розходить ся нам о посередництво в єміграції за границю краю, тут розходить ся нам власне о тов, що проєкт має на меті в першій мірі ограничити єміграцію і присилувати робітника, щоби зівстав в краю і щоби при примусових цінах працював.

І се є головна річ, котра нас настроїла против того закона.

Бо не розходить ся тут в першій мірі о єміграцію за границю, розходить ся о иншу тенденцію, іменно щоби єміграцію вєстримати і робітника примусити до праці в краю по примусових цінах.

Прєцінь посередництво праці не мусить бути конєчно в руках спекулянтів, я вже вчєра сказав, що з нашої сторони були домаганя і стремленя, щоби одна з наших інституцій могла мати в руках посередництво в праці для оборони нашого робітника і того нам відказано, хотїй посередництво се було би зовсім бєзінтересовне, хотїй оно бєзперечно охоронило би робітників наших від твх некористей, о котрих тут сказав п. др. Мілевський.

Для чогаж в той спосіб поводили ся міродайні сфєри, коли ходило о усунєнє тих кривд, які дотикають наших робітників за границею?

Не конєчно отжеж потреба закона, котрий би творив такі інституції.

Піднесєно тут так вчєра як і нині ті великі користи, які ієстнуючі вже бюро посередництва праці в нашім краю дають робітникам. Зі сторони п. президента міста Львова заявлено, що львівське бюро праці много добра зробило вже для робітників Поляків як і Русинів.

З власного досвідю про сє бюро посередництва праці у Львові не маю відомости, і не говорю того з власного досвідю, але власне вчєра, коли промова п. президента Львова стала ся звєсна, діставєм відомости і факти з просьбою о наведєнє їх тут в тій Палаті против львівського бюро.

І так: директором того бюро є чоловік, котрий має тільки много инших посад, що абсолютно своїми обовязками заняти ся не може. Робітники не можуть дїждати ся місця, а власти зверхні не інтервєнюють.

Директор бюро обєсадив посади своїма, котрі не мають виплачуваної пенсії і дятого не функціонують правильно. Льокаль того бюро містить ся також в місці не відповіднім, льокаль є темний, не приступний, зимний і робітники мусять чєкати в такій атмосфері довгі години.

Против того бюра є часто жалоби, що зовсім не сповняє свої задачі в той спосіб, як тут було представлено і не може бути тим ідеалом, котрий би заохочував до засновування тих бюр деінде по повітах, а то тим більше, що по повітах ще менше буде гваранції, що буде ліпше і що буде безпарціальність.

П. др. Мілевський, полемізуючи з моєю другою поправкою, в котрій жадаю, щоби при заснованню бюр посередництва праці вислухано також представителів класи робітничої, щоби і тій класі признати участь в бюрах, сказав, що тут не розходиться о порішене квестий спірних, що такі бюра нічого не будуть рінати, що є річ рівнодушна, з яких елементів бюра посередництва будуть складала ся.

Тимчасом я думаю, що так зовсім не є, що рівнодушно не є, в який спосіб ті бюра будуть свою задачу сповняли.

Бо если ті бюра мають оголошувати, де є праця, если мають оголошувати ціну за працю, если взагалі мають давати належитий погляд на торг праці, то потреба, щоби як одна так і друга сторона мала запоруку, що все тим бюром оголошене буде правдиве і що будуть подані цифри на дійсних фактах оперті, так, щоби одна і друга сторона мала взаємне довіря.

Если отже не буде репрезентантів сторони робітничої, тільки будуть репрезентанти сторони, котра працю подає, бо така є організація повітових відділів, тоді робітники не будуть мали гваранції справедливости, ані того довіря, як би могли мати, если би також елементи робітничі були заступлені.

Застерігаю ся також против того, що казав п. др. Мілевський, щоби то заложене мало бути зависиме від припадкового рішеня класи робітничої, чи бюра посередництва праці мають бути засновані, чи ні. По моїй поправці є сказане «по вислуханню».

«По вислуханню» не пересуджує зовсім квестий, чи має ся бюро заложити, чи ні, а на заміт, що не буде до кого звернути ся, бо нема легальної організації класи робітничої, скажу, що в кождім повіті є якесь товариство ремісниче, а если нема, то буде завязане і власти автономічні, если схочуть дійти там, де робітничя людність має голос, то дуже легко дійти там можуть і голос той вислухати.

Вкінці, если закладаємо того рода організацію іменно по повітах, то ті бюра дійсно цілком инакше будуть виглядати в урядованню повітів, як се маємо тут красно на папері перед собою.

Тут каже ся, що бюра будуть органом повіга безсторонним, котрий рівномірно трактувати буде як даючих працю, так і робітників; а ми дуже добре знаємо, що дїє ся цілком инакше. Ми знаємо, що власть повітова, маючи перед собою взагалі людність сільську, котра в кождім уряднику бачить лишень силу і власть, буде поступати з категоричним імперативом і не буде давати людий там, де ліпші будуть услівя, але буде попросту розказувати, тільки а тільки фір робітників має піти там а там, бо § 14. дефінітивно накладає обовязок на громади співділати на жадане бюр посередництва, і робітники будуть мусіти іти, чи схочуть чи ні, там, де їм бюра скажуть. Я бачив в адміністрації автономічній повітовій такі дивні річи, о котрих би панове не повірили. Я бачив случай, де певна часть асекурантів, котрі обезпечили ся від огню в однім селі в «Товаристві краківськім», приступили потім до «Дієстри», а п. секретар повітовий дав сям 16 людям цитацию і завів їх назад до «краківського Товариства», уневажнивши їх асекурацію в «Дієстрі». Если в таких справах орган ради повітової допускає ся таких річий, если тутка виступає з таким категоричним імперативом, то щож буде, коли віддасть ся ему в руки справу бюр посередництва праці? Той дійсний стан, котрий знаємо, був причиною, для котрої я і мої товариші вчера в засаді тому законові спротивили ся і нині сю поправку ставляємо. (Брава і оплески з лав руских послід).

Краєвий сойм.

По відчитанню спису петицій, внесенє та інтерпеляцій, повідомив маршалок пос. Олесни-

цкого, що в справі станиславівської гімназії шкільна комісія збере ся о год. 5. пополудни. Відтак з дневного порядку відіслано два внесеня до комісії, а третє в справі коштів за ліченє хорих на клініках, ухвалено до унормованя кравовому відділові з правительством.

В дальшій ході розправи над внесенями з причини вилыву Висли промовляли пп. Бойно, Маревський, Крамарчик, Сколишевський, кілька разів Стапінський, Стояловський, Лео, іменем кравового відділу Романович, Ротер кілька разів і Мерунович, який скромно просив тільки о сіль для худоби. Вей бесідники жадали висших сум на запомоги і безпроцентові позички, прискореня інвестицій і виступали з острими закидами против фіскуса і п. Коритовского за беззглядність в стяганню податків. Заступник кравового відділу остерігав перед підвишуванєм сум, бо край попаде в дефіцит.

По вичерпанню розправи внесенє комісії дотично запомоги з фондів держави цофнено назад до комісії, а опісля розпочала ся розправа про податкові опусты, що-до яких, після промов пп. Ротера і Стапінського ухвалено резолюцию людовців, щоби податкові опусты заряджено в цілім краю, бо весь край постигнули елементарні нещастя.

По переведеній дискусії над основанєм молочарської школи в Ряшеві і ухвалено єї, маршалок відročив засіданє о год. 3½ до год. 8. вечером.

Вечірнє засіданє зачало ся о ½ 9. год. ухваленєм позички для Калуша 17.000 К. Відтак слїдували верифікаційні справозданя кравового відділу про вибори послів в Коломиї, Сокалі, Мельци і Домброві. В справі коломийского вибору кн. Пузини против д-ра Дудикевича промовляв пос. Могильницький, виказуючи сторонничість старости, нелегальне переведенє правивборів і корупційну систему, яка панувала в Коломиї. Вибір пос. Країньского в Сокалі критикував дуже остро др. Король і вніє відрочене верифікаційної ухвали, до чого і референт Верещинський прихилив ся. Справозданє відіслано знова до комісії.

Над важностю вибору пос. Кремпи розвела ся довша, а жива дискусія, в якій пос. Менціньський хотїв доказати, що не тільки консервативна партія, але і людовці не погорджують надужиттями, коли ними дасть переперти ся вибір їх сторонника. Боронив сторонництва уміло пос. Стапінський, а пп. Богачевський і Могильницький потвердили єго виводи. Вибір Кремпи признано важним і приступлено до верифікації вибору кс. Вільчевича, який перейшов більшостю двох голосів. Однак по отвореню дискусії о год. 12½ по півночі пос. Стапінський вніє замкненє засіданя в виду загальної утоми. Маршалок відročив засіданє до нині год. 10. рано. Перед кінцем засіданя полагоджено ще два наглі внесеня: Стапінського в справі езекуційній і Меруновича о запомогу для погорільців Тростянця, яворівского повіта.

Промислова комісія на засіданню дня 22. с. м. полагодила вельми прихильно петицию дирекції львівского пром. тов-а жіночого «Труд» о запомогу. Звіт комісії звучить: Високий сойме! Кружок руских женщин основив в 1900. р. тов-о з обмеженою порукою п. назвою «Труд» з осідком у Львові. Завязана епілка в першій мірі зорганізувала взірцеву швальню жіночих строїв, а опісля біля, та урядила заравом курси науки крою і шитя. Основательки тов-а «Труд» руководили ся сею шляхотною метою, що утворенєм поля зарібку для біднійшої класи населеня, а іменно женщин, не лише доставлять чесного способу до удержаня, але, що більше, забезпечуть одиниці перед зісутєм, так легким в великім місті. Заснована товариством бурза для найбіднійших робітниць дав тепер захорону 20 дівчатам, які остають під печаливою опікою дирекції.

Промислова комісія з предложеного звіту з діяльности тов-а за 1902. рік, пересвідчила ся, що єго розвиток є не лише вдоволяючий, але при енергічній і заводовій управі може в будучности розвинути ся на велику міру, і причинити ся тим самим до піднесеня домашнього промывслу, та усунути з торговлі тандету спроваджувану з поза границь краю. З предложеного замкненя рахункового тов-а «Труд» за 1902. р. комісія пересвідчила ся, що інтерес самий ведений пильно, а навіть, як в другім році свого вєтвованя, досить інтратно. Промислова комісія

з уваги, що тов-о «Труд» через закупно на власність дому, в якім урядило не лише вартати, але і бурсу, є обтяжене значним довгом, як не менше, що через удержанє бурси мусить поносити значні видатки, аби улекшити діяльність товариству в єго гуманітарних цілях, вносить:

Високий сойм зволить ухвалити: Петицию дирекції тов-а «Труд» у Львові відступнає ся кравовому відділові до можливого узглядненя.

НОВИНИ.

— Календар. В неділю: руско-кат. Харитини; рим.-кат. Луки єванг. — В понеділок: руско-кат. Карпа муч.; рим.-кат. Евариета. — Виторник: руско-кат. Параскеви, Назарія; рим.-кат. Савини муч.

— Вшехпольска етика Gazet-i narodow-oi була нині предметом судової розправи. Нашим читачам звісна справа запереченя сею газетою, неначе би пос. Барвіньскому цісар в намісницькій палаті дня 13. вересня с. р. не згадував нічого про отворене рускої гімназії в Станиславові. На сей заміт п. Барвіньський, як звісно, вислав до редакції Gaz. nar. спростованє, а коли она єго не замістила, звернув ся на судову дорогу. Нині відбула ся в тій справі судово розправа, на якій обжаловуючу сторону вступав адвокат др. Стефан Федак. Судия по вислуханню сторін за судив відвічального редактора Gazet-i narodow-oi Плятона Костецкого на 20 К гривни або на два дні арешту і присилував єго до заміщеня жаданого спростованя в найближшій числі єго органу.

Друга судово розправа в справі непоміщеня такого самого спростованя в Slow-i Polsk-ім має відбутися пізнійше, бо доси ще не розписана.

— Від бика не жадай молока, — від вшехпольского репортера правди! Вправді «Slowo polskie» помістило висланє єму нашим редактором спростованє, але додало до него свої злобні уваги. Замість шукати проблематичної сатисфакції на судовій дорозі, п. Лопатинський вислав ось яке письмо до одного з польских дневників з просьбою о поміщенє: «В імя правди і товариської солідарности прошу чємно о заміщенє сях кілька слів у власній обороні: З причини тенденційного і з правдою незгідного справозданя в ч. 486. Slow-a polsk-ого з процесу о. Семенова против редакції «Руслан», я був примушений вислати спростованє до «Slow-a polsk-ого, яке оно і замістило п. з. «Крутієство». Відносячи повисший титул найочивиднійше до себе, «Slowo polskie» додало справді крутієкі уваги, в яких хочє затерти перед читаючим загалом ріжницю межи злочинном очерненя, а переступом обиди чєсти, о що посліднє я був обжалований, як також межи поняттями «відклику», а «не буду попірати», до чого як-раз я зобовязав ся супротив противної сторони. При тим забуває «Slowo polskie», що я сам не писав інкримінованої дописи, а як редактор лише о стілько був за неї відвічальний, о скільки був би недоказав правдоподібности, що наведені в ній обставини я міг уважати правдивими. А що в данім випадку така правдоподібність єстувала, то редакция «Slow-a polsk-ого» тим менше мала підставу, вже хоть би з товариських вглядів, нападати на мене особисто в такій брутальний спосіб. Сей факт товариської безхарактерности нехай послужить новим причинком до образу вшехпольської етики».

Ся уміркована відповідь клеймить зовсім справедливо поступованє редакції «Slow-a polsk-ого, бож она прецінь знає добре, в якім труднім положенню нераз редактор находить ся в справджуваню подаваних єму фактів, та що він через свою «відвічальність» часто зовсім незаслужено поносить кару. Тож випадало би панам редакторам і кольпортерам радше боронити становиска дневникарского стану, чим єго понижати інвективами та простим крутієством. Але видко, у Всеполяків кожде средство добре, коли єго можна звернути против Русина, хотьби в обороні... хруня.

— Gazeta Narodowa підсуває нам, мов би ми дійшли до висновку, що «українська культура висша!» Сєго в нашій статі не сказано. Ми лише, описавши дике поведєне польских академиків по комереї під церквою Успенською, під духовною семинарією та інститутом СС. Василянок, питали, чи се має бути та «висша культура польска», якою нам усе так тикують під ніс польські заворільці, пишучи про гайдамаччину і дич рускої молодіжи. А коли Gaz. Nar. вневняє, жо wychowankowie polskich szkół średnich не допускали ся таких брутальних поступків, як рускі академики з кс. Фіялком, то очевидно Gaz. Nar. має коротку память, бо забула, що польські техніки обкидали кальшами проф. Туліб, виправили формальну бучу (із свистом, криком і сльивом) на інавгурації ректоров Німентовско-в присутности намісника, маршалка, архієпископів, так що кс. Ісакович з плачем опустив саяно! А що діяло ся недавно в Дублянах, чи се може вихованці руских гімназій? Не чваніть

си отже вашою високою культурою, передовсім не воюйте ложню!

— **Вшехпольські загадки.** Справа рускої мови в магістраті була — як звісно — предметом дискусії на львівській раді міській. З промовляючих тільки один радний Поляк, п. Чарнецкий, купець з Личакова, висказав гадку, що в справованю порученого круга діланя магістрат повинен у живати рускої мови в кореспонденції в Русинами. Отже Slowo polskie ілюструє в сей спосіб настрій супротив сего радного: «Настрій в місті найліпше схарактеризували органи поліції. Ото почавши від ратуша, через ул. Руску, Підвале і Губернаторські вали в четвер вечером вертаючи з засіданя члени міської ради стрічали на цїлій дорозі виглядаючих з поза дерев і корчів — поліціантів і поліційних агентів. Поготівле було дискретне, але сильне. Хотий міска рада, праса і всі польські мешканці Львова трактують з зимною повагою (!) сю цілу немилу справу — поліція, якій припадає земський уряд контрольо-ра людских гадок, уважала поготівле потрібним...» Чи справді єстvue в місті така вшехпольска мафія? А коли так, то не так зовсім був ошомленний «переслідуючою манією» наш «гайдамака-репортер», як се представляє виділ ремісничого Тов. ім. Кіліньского. Презес сего товариства замістив іменно спростованє в польских дневниках, в якім заперечує, немов би то польські академики намовили членів тов. ім. Кіліньского до яєчного нападу на руских послів і владику. Загадочні енуціандії Slow-a polsk-ого видають ся доказувати, що наш «гайдамака-репортер» помилив ся тільки в адресі і що такий нахил до насильних ліній на одиницях дійсно єстvue між якоюсь частиною вшехпольської молодіжи.

— **Шантажистами** являють ся витворці польскої публічної опії, яких загал називає ся — прасою. В понижуваню всего, що руске виходить вже поза границі людского достоїнства взагалі, а на власні хоби і бруди «не пригадують собі». І так Gazeta narodowa, закидуючи «Русланови», що він радше ятриць, чим успокоює своїми статями, пише: «Чому не було випадку, аби Поляки-академики, вихованки польских середних шкіл, напали на ректорів університетских і то в так бруталний спосіб, як се мало місце перед тижнем на львівськїм університеті? Нехай руска молодіж одержує і в родиннім домі добрий примір, а тоді рускі і польські (?) середні школи та університет перестануть бути зрілищем скандалів, які практикує під добу роззухвалена, руска пайдократія. Нехай сю молодіж виховують в дуєі бодай дещо (!) християнськїм, а не буде зневажала сьвященної рязи, як се мало місце у Відні (се були Москалі! — Ред.), в Перемишлі (брехня! — Ред.) і не один раз (коли більше?! — Ред.) у Львові».

На се відповімо Народуфці фактами, які подає один з польских академиків п. Станіслав Кахникевич: «Напад академиків Русинів на університет — пише сей видний учасник в житю польского студенства — полягав на тім, що вбігли до салі, де викладав проф. кс. Фялек і з окликами «ганьба», «pegat» обкинули єго яйцями, після чого опустали університет. Перед трема літами технічна молодіж урядила демонстрацію своему професорови яка полягала на тім, що обкинула єго серед окликів і свистів кальошами, — відтак, коли професор скрив ся в кабинеті, виломили двері і вдерли ся до середини. Професор сховав ся і так уникнув дальших наслідків обурєня молодіжи. — При інавгурації слідуєчого року молодіж знов устроїла демонстрацію ректору в політехніці, отже тоді, коли виступав в урядовім характері. Не входячи в мотиви демонстрації, зі становиска правного молодіж технічна допустила ся найочиднійшого насильства і сенат укарав єй в обсягу свого діланя. Але прокуратория не висточила слідства. Технічний сенат не допустив до знаєслуваня автономічних прав техніки. А тепер? Прокуратория обжалувала вісьмох товаришів Русинів о злочин бунту, загрожений карою тяжкої вязниці від 10—20 літ! А поліція в особі комісаря Венца і Райнлендера свобідно перебувала в мурях університету і вела урядові чинности! Університету боронить цілий відділ, зложенний з 40 поліційних жовнірів, який стоє в поготовлю в сусідній улиці. — Чиж треба нам єще що додавати до сих правдивих слів академіка Поляка? Повитягайте, панове публіцисти, перше бальки зі своїх осліплєх очей, а потім вже позволимo вам гребати в наших зїнцях за скалками «ненавісці і уншєдзєнь».

— **Страшним обжалованєм** супроти польских університетских властей і польскої молодіжи стає інтерпеляція всіх руских послів, між тим двох владиків і адміністратора вакуєчої дивєдзії. Не тільки дич, грубість, некультурність з долини, але і нетакт, шовінізм, несправедливість з гори панує на львівськїм університеті. А заравом ся інтерпеляція стає правдивим testimonium paupertatis для всеї польскої суспільности, тої «вспульної ойчизни», про яку Вшехпольяки люблять декламовати, що рускі заступники народві до нікого вже не могли тут звернути

ся о сатисфакцію і пошанованє своїх прав, як тільки до... ц. к. поліції. Гарні відносини в «тей єдиней провінції польскої!»

— **Га-ата на поли філантропії.** Міска санітарна комісія у Львові перєсякла пруским гакатизмом і приміноє єго до Русинів на взір інших Вшехпольяків. Навіть таке філантропійне тов-о, яким є «Руска Лічниця», основана Є. Е. Митрополитом Шенцицьким, стрігло ся з перєонами зі сторони всепольских санітарників. «Газета львівска» подає іменно отсей звіт з послідного засіданя сеї санітарної комісії: «Просьбу тов-а «Руска Лічниця» о предложенє до ц. к. намісництва поданя о дозвіл на отворєнє сеї лічниці, санітарна комісія прийняла з деяким застереженєм; супроти єстvueючих вже: поліклініки, клінічних амбулаторій, ратушкового тов-а, численних амбулаторій безплатних і приватних лікарів, — не дає ся de facto відчувати потреба творєня другої (!) лічниці. Однак в виду прихильної олінії фізикату, який признає локаль і урядженя відповідними і жадав лише нечисленних доповнєнь, санітарна комісія дала також свій призовіл, жадаючи між иншим, аби так зв. домашний регулямін уложено в польскої і рускої мові».

— **Відчит проф. д-ра Студиньского,** «про тридневий побут в Полтаві» згромадив вчера в льокалі «Рускої Бєсїди» сам цвїт львівских Русинів. Саля була битком заповнена переважно молодіжню, обох полів. Крім академиків і членів «Кружка українских дївачат» явили ся оба інститути дївоцї СС. Василянко і Товариства педагогічного Старших Русинів і Русинок було зі сто, а всіх слухачів понад 400. Ш. прелегент говорив з памяти, що бачив і що чув, а говорив з таким жаром, з таким поетичним настроєм, що слухачи єго здавало ся, неначе би самі були очевидцями великого українского сьвята в Полтаві. Про одушевлений настрій свідчили блискучі, срібні слези в карих очах слухачок а навіть слухачів. Відчит нагороджено френетичними заслужєними оплесками.

З 10-сотикових вєстувів на відчит зібрав «Клуб Русинок» около 40 К на руску жиночу семінарию.

— **Два вечерки з танцями.** «Кружок українских дївачат» і «Сокіл», так загално симпатичні товариства, устроюють вечерниці з танцями: нині (в суботу) «Кружок» в льокалі «Рускої Бєсїди», а від вторника за тиждєнь оба товариства в салі «Народного Дому». Хто бував на вечерках, устроюваних заходом сих товариств в минулих роках, ся чи сеї не потребує принуки, бо з досьвіду мусять знати, як жвава, весєла і гарна там забава. Иншим радимо потрудити ся на пинішній вечерниці до «Бєсїди», а тоді від вечерниці (з дня 3. XI) в «Народнім Домі» не адержить їх ніяка сила.

— **З товариства «Академічна Громада» у Львові.** Передвиборчі загальні збори товариства відбудуть ся дня 1. падолиста 1903. о годині 3. пополудни на університеті салі III. Порядок денний: 1) Вибір предсідателя ad hoc. 2) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів. 3) Вибір контрольной комісії для кас. 4) Вибір контрольной комісії для бібліотеки. 5) Пробний вибір Виділу. — У Львові, дня 23. жовтня 1903. За Виділ: *Н. Даниш*, за голову, *М. Лепкий*, писар.

— **Огонь.** На Перєанківці коло Львова згоріли оноді дві стодоли і стїг сїва, вартости 4.000 К.

— **В драм. тов. ім. Ів. Котляревского.** Членські вкладки і добровільні датки на будову театру зложили: о. Петро Білинський 5 К, п. Володимир Крушельницький зі складки 11:38 К, п-ні Копоєвска зібрала на лісту 40:40 К, (на се зложили: п. Ольга Янос 4 К, п. Осєн Янів членську вкладку 3 К, о. Бурачок 3 К, кс. Гавніський 1 К, о. Кобрин 2 К, п. Монастирський 3 К, п-на Ольга Чубатівна 1 К, п. А. Гушлєвич 2 К, п. Чайківський з Бережан 3 К, о. Мих. Ортинський 1 К, о. Корнїло Лотоцький 2 К, п-ні Йосифа Лужницька 2 К, п. Струтинський 6 К, п. Скородинський 2 К, п-ні Уляна Кравченко 1 К, п. Білас 2 К, п. Яків Луців 1 К, п-на Маруся Білас 4 К і п. Б. Г. 1 К), о. Сев. Бурачок 10 К, п-на С. Донович з цеголок 10 К, а на лісту 10:40 К, (зложили п. С. Каливойко 10 К і Юліян Грабянка 0:40 К і п. Володимир Крушельницький сотикова складка 1:27 К. — Виділ складає на сїм місци так тим, що були ласкаві заняти ся збиранєм датків, як жертводателям сердєчну подяку. Дальше просить Виділ уєїх членів Тов-а ім. І. Котляревского, щоби зволили виврнати залагаючи членські вкладки в як найкороттїм часі. На конєць просить Виділ уєїх Добродїїв, до котрих вислано пушки, щоби їх отворили і зібрані гроші прислали Товариству і позволяє їм рівночасно після рішеня Виділу з дня 11. лютого 1902 ті пушки своїми печатками замкнути. Гроші просить ся посилати до «Кравього тов-а кредитового урядників і свєщєників у Львові», Ринок ч. 10. — Конкурєсові драматичні штуки, які наспіли до Виділу передано вибраній на се комісії. До сеї комісії належить: голова товариства Іл. Огоновский, др. Кирило Студинський і в. Лев Лопатинський, а з поза Виділу

упрошено д-ра Івана Франка і п. Михайла Павлика.

У Львові, дня 24. жовтня 1903.
За Виділ: *Іл. Огоновский*, голова. *Іван Боднар* секретар.

— **Заплачені убийники.** Одна з відєнских часописий замістила допись з Білгорода, в якій автор відкриває сензацийні справи. Вєї офіцїри — каже автор допися — котрі брали участь в убийстві сербского короля і королевої, одержали за те вперед нагороди. Заговірників виглядів Гаджі Томас, шурин помершого регєнта Рїстіца. Гроші заплачено з воєнної каси. Найбільше одержав Авакумовіц. За 50.000 франків він мав обняти провід заговору а опісля тимчасову керму держави. На тім становиску був би мав в руках диспозиційний фонд і з него мав звернути одержаних 50.000 фр. Між иншими одержали ще: поручник Наумовіц, який згинув при вибуху, 24.000 фр.; полковник Машін 30.000 фр.; капітан Жівковіц 12.000 фр.; капітан Костіц за отворєнє брами до палати 24.000 фр. Назші офіцїари одержали від 2 до 5.000 фр. Разом виплачено на ту погану цїль 300.000 франків.

Телеграмм

з дня 24. жовтня.

Будапєшт. Др. Люкач відїхав вчера до Відня і нині на авдїєнції у цїсаря.

Відєнь. О 11. год. був у цїсаря на авдїєнції гр. Куєн-Гедєрварі.

Півурядовий Reichswehr доносить, що гр. Куєн одержить порученє утворити новий кабинет, розв'язати сойм і зарядити нові вибори.

Рим. Папа Пій X передає через філіпопольского єпископа 5.000 франків на потерпівших Македонців.

Християн'я. Король прийняв димісію радикального кабинету Блера, а вчера утворив ся новий кабинет консервативно-ліберальний Гагерупа-Ібєна.

Рим. Король поручив Жюлеттієму утворєнє кабинету. Жюлетті застеріг собі три дні до думи.

Богдан Лепкий.

На чужині.

Спомини і мрії.

(Відєнь 1892 — Краків 1902).

XX.

Нині кождий говорить богато,
А говорить так палко і живо,
Так учєно і краснорічиво,
Як Демостєн який, аби Като.

Нині кождий клєє ся начє сьвято,
Що він власно попав ся щасливо
На дорогу до щастя. Тож живо
Йдїть за ним, бо він ваш рідний тато.

Нині всі ми словами герої,
З вітраками ідемо на бої,
А як дійсно прийде ся до діла —

Деж той розум, деж тї науки?
Мліють серця, трясуть ся нам руки,
А відвага? ... кудись полєтїла.

XXI.

Часом, буває, на чужині
Мєні приснять ся гори сніг,
Лїси зелені, ниви срібні
І люди щирі, непідхлїбні,
Прихильні серцем і свої —
Приснять ся іноді мєні.

Іду я полєм. Мерехтить
Від сонця воздух. Аж горить
Мак межі збіжєм. Жито спїє,
Пшениця злегка половіє
І хилить колос до землі,
Нєначє клонить ся мєні.

Немов говорить: „Тїштеє люде!
Ось незабаром жнєво будє,
Горячє жнєво, час заплаати.
Острїть серпї! Пора почати!
Хто сїяє — той будє збирив...
А ти-ж, небожє, де бував?“

XXII.

Де я був?

Ох, не питайте!

І не питайте і не лайте....
Дивіть ся — сивіє волося.
І не в добрі мені жилі ся
В чужім краю.

Кождське слово,

Що поміж вами гомоніло,
І кожду гадку, кожде діло
Я чув і пережив на ново
У самоті.

Я тішивсь в вами,

Я плавав серцем, не очами
Над вашим горем.

Я тремтів,

Коли почув, що месть і гнів
Несеть ся бурею над вами.
Я очі закривав руками
Питаючи ся сам себе:
Хто і коли їх проведе
На праву путь?...

Як раз один

Я вас забув — „нехай забвен
Буду во вік!“

І най будуть

Слова мої задумі вами..

Проповіди

на свята і неділі цілого року

О. ПЕТРА БЛИНСЬКОГО

часть I.

можна дістати у автора в Зарваниці, пошта Вишнівчик, в книгарні Ставропільській у Львові і в книгарні Яблонського в Тернополі по ціні 3 корон. 68(5-10)

На продаж!

З причини, що церк-ков муруємо, продаємо новий ма-териял на деревляну церкву, готові бруси і т. д. з тристалтних еосен. Відомість у Всч. о. Николи Герасимовича пароха в Лешневі, почта в місци. 69(3-3)

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соляшній у Львові.

→ Від 16. до 31. жовтня 1903. ←

величава програма:

Відділ I: 1) Увертура. 2) Alfons Marsano, трансформаційний акт на дроті. 3) Harry i Fredy, пародисти чародіїв. 4) Rhoda Burnhill, англійська співачка і акробатична давсерка. 5) The 3 Robertos, ексцентричний акт музикальний і віртуози на фуярках. 6) Людвика Deval, тирольська субретка. 7) The 3 Georgis, комічні акробати: «Сцена на літнім побуті».

Відділ II: 3) Орхестра. 9) Дружина Blackley, галерія живих обрватів сучасних майстрів. 10) Rozsika de Uhornay, угорка субретка. 11) Maxini i Antonio, уличні музиканти. 12) Людвиковский з новим репертуаром. 13) Американський біоскоп. 15) Концерт повної військової орхестри під управою свого капельмайстра.

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділю і свята 2 представлення о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Гамбург-Новий Йорк Гамбург-Галіфанс (Канада)

Відізди кораблів два рази на тиждень. Про відізди до Галіфанс повідомить ся в належитім часі. Осінний пляв скорих і почтових пароходів:

- 16. вересня Мольтне
- 18. " Патріція
- 23. " Фіртст Бізмарк
- 25. " Феніція
- 28. " Дайтшлянд
- 30. " Бліхер
- 2. жовтня Преторія
- 7. " Августе Вікторія
- 9. " Граф Вальдерзе
- 16. " Палація
- 23. " Мольтне
- 30. " Пенсильванія
- 31. " Дайтш-янд
- 4. листопада Августе Вікторія
- 6. " Патріція
- 13. " Бліхер
- 20. " Преторія
- 27. " Граф Вальдерзе
- 4. грудня Мольтне
- 11. " Дайтшлянд
- 11. " Пенсильванія
- 18. " Патріція
- 25. " Бліхер

По всякі інформації, як ціна переїзду, дорогу, належить авертати ся до нашої державно-концес онованої фірми, котра на всякі запитання у всіх мовах дає точні відповіди.

З поважанем

Фальк і С-ка

65(8-17)

Falck & Co. Hamburg, Brandsende 23a.

Неустаюча Гіперпродукция

Ще більше однак в застрашаючих до неї відносинах ествуючий слабий попит

Поленші в сплатах після умови

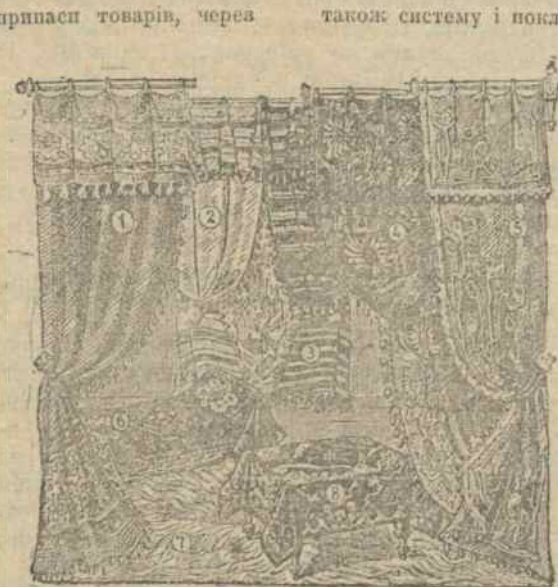
При плаченю готівкою 3% опушту

Повної готівки не вимагає ся

Поленші в сплатах після умови

нагромадили в численних фабриках і на ринках величезні запаси товарів, через те ціни так упали, що нині незвичайно дешево можна вже набути доброї якості дивани, портнери, хідники, напн на столи і ліжка, ковди, лінолеум, церати і різні предмети декоративні і люксові, як танож білизну мужеску і жіночу та інші потрібні артикули, а то тим легше повинно бути для ВПов. Пана набуване таких річей, бо ВПов Пан може собі сплату вигідно розложити.

Наша загально відома, а головню в Галічані почесно відома фірма, яка привила собі яко засаду пр давати товари добрі бо без конкуренції низьких цінах, привила собі

також систему і поклик: „повної готівки не вимагає ся“ і „поленші в сплатах можливі догідні“. В слід за сим даємо наші товари на кредит всім П. Т. Урядникам державним і приватним без різниці стану і рангі, як також всім кишим особам приватним, добре ситуованим, котрі не хочуть або не можуть потрібні їм товари закуповувати за готівку і признаємо їм поленші в частинних сплатах, які можуть після умови бути розложені на місяці або квартали, причім з притиском назначуємо, що при продажах на кредит рішучо ціни товарів не висшуємо.

Портнери штука кор. 1-30, 2, 3, і висше.

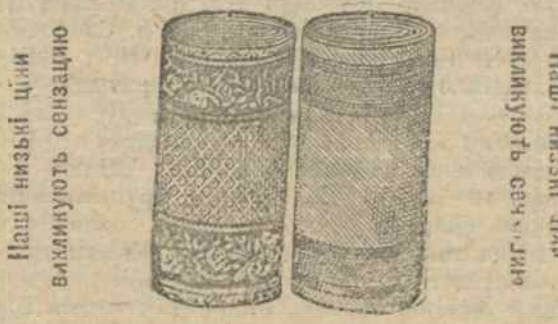
Хідника метр по 30, 50 70 сот. і висше.

Дивани кімнатні 200/300 по кор. 11, 14, 18 і висше.

Фіранки коронкові пара кор. 2-50, 4, 6 і висше.

Кількасот решток хідника по цівах казочних.

Дивани церковні і перед вівтарі в великім виборі

Наші низькі ціни викликують сензацию

Наші низькі ціни викликують сензацию

Дивани стінні 120/200 по кор. 6, 8, 10 і висше.

Ковди флянелюві 150/200 по кор. 4, 6, 8 і висше.

Ковди на стіл по кор. 350, 5, 7 і висше.

Диванки перед ліжка по кор. 140, 2, 3 і висше.

Ковди на ліжка по кор. 4, 6, 8 і висше.

Лінолеум і церати в великім виборі.

Крім тих висше наведених, поручаємо головню наш богато відомострений склад знаменитих родів портнер, фіранок коронкових, стор апакаційних, каїнів, хідників вовняних і коносоних до кімнат, на сходи і на коридари, диванів церковних диванів і перед вівтарі, диванів до спальня, до їдальні і до диточих кімнат, диванів стінних і диванів перед ліжка і «ангера», ковди флянелюві і нових систем проф. Егера, ковди до подорожжя, ковдер, ковди на ліжка, на столи, макатів і як взагалі всьмих артикулів декоративних. Великий запас правдивих персних і орієнтальних диванів по цінах без конкуренції низьких.

Жадаючи кредиту, копечі о треса вперед нас устно або письменно пов доміти, на які товари рефінантує ся, та в який спосіб дотична квота має бути сплачена. В слід докочали потрібного закупна, просимо ласкаво авернути ся до нас лично, а коли мешкає ся поза Львовом а приїзд до нас не буде вигідний, просимо ласкаво авернути ся до нас листовню.

За над сланем почтової марни на 10 сот шлемо на жадаве наш богато відомострений склад диванів, портнер, фіранок, хідників, церат, лінолеум, нагорток на отомани, накривал на столи і ліжка, ковди до подорожжя і до санок, дерока на коні, ковдер, го-белінів, макатів та інших декоративних тварів, білиз мужеского, даменого і дитинячого, шп-фснів, полотна, біллі етолевого та інших потрібних артикулів.

Листи і замовлення належить адресувати:

Товаровий Дім „Au Louvre“ у Львові, ул. Сикстуска 6. (Пасаж Гаєсмана). 63(8-19)